

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ความเป็นมาของ อพ.สธ.

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณมาเป็นเวลาช้านานก่อนคำว่าความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์จะเป็นที่รู้จักกันดีในประเทศไทย แหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามพระราชดำริแห่งแรกถือกำเนิดขึ้น ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

พ.ศ.๒๕๐๓ พระองค์ให้มหาดเล็กเก็บเมล็ดยางนา ริมทาง ตำบลท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ทรงทดลองเพาะเมล็ดยางนาที่พระตำหนักเปี่ยมสุขและทรงปลูกต้นยางนาในแปลงทดลอง ที่สวนจิตรลดา พร้อมข้าราชการ ข้าราชบริพาร คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๔

ทรงใช้สวนจิตรลดาทดลองโครงการส่วนพระองค์ด้านการเกษตร การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงปลูกป่ายางนาและพืชพรรณในแปลงป่าสาธิต ทรงให้อนุรักษ์พันธุกรรมหวาย และพรรณไม้เอกลักษณ์ของพระราชวัง

๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ พร้อมด้วย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

สืบสานพระราชปณิธาน
รักษาฐานทรัพยากรแผ่นดิน

มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริ ให้อนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี ๒๕๓๕ อพ.สธ. ดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ หนึ่งถึงหก โดยมีผลการดำเนินงานตาม QR code

วีดิทัศน์การดำเนินงานตามแผนแม่บท
ช่วงระยะ ๕ ปีที่หนึ่งถึง ๕ ปีที่หก

ช่วงระยะ ๕ ปีที่หนึ่ง

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สี่

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สอง

ช่วงระยะ ๕ ปีที่ห้า

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สาม

ช่วงระยะ ๕ ปีที่หก

สัญลักษณ์โครงการ อพ.สธ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานให้ชมพูภูคา เป็นดอกไม้ สัญลักษณ์ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ชมพูภูคา เป็นพืชหายากใกล้สูญพันธุ์ที่มีดอกสีชมพูอมขาวงดงาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ตามแนวพระราชดำริ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bretschneidera sinensis* Hemsl.

ชื่อวงศ์ : BRETSCHNEIDERACEAE

เป็นไม้ต้นสูงได้ถึง ๒๕ เมตร เปลือกเรียบสีเทา ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ยาว ๓๐ - ๘๐ เซนติเมตร ใบย่อยไม่มีก้านใบ รูปหอกถึงรูปไข่ กว้าง ๒.๕ - ๖ เซนติเมตร ยาว ๘ - ๒๕ เซนติเมตร โคนใบมนไม่เท่ากัน ปลายใบแหลม ดอกสีชมพูคล้ายรูประฆัง ออกเป็นช่อที่ปลายยอดช่อยาวได้ถึง ๔๐ เซนติเมตร กลีบรองดอกขนาดใหญ่ รูปถ้วยขอบหยักตื้น ๆ กลีบดอก ๕ กลีบ รูปไข่กว้าง โคนกลีบเรียวยาว ปลายกลีบม้วนออกด้านนอก ขนาด ๑.๘ - ๒ เซนติเมตร กลีบบนมักคว่ำลง เกสรผู้ ๘ อัน ผลรูปกระสวย แก่แล้วแตก เมล็ดรูปรี กว้าง ๑๒ มิลลิเมตร ยาว ๒๐ มิลลิเมตร

ชมพูภูคา พันธุ์ไม้ใกล้สูญพันธุ์ของโลก ซึ่งพบเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่านด้วยความสูงจากระดับน้ำทะเลถึง ๑,๙๘๐ เมตร ดอยภูคานับเป็นยอดดอยที่สูงที่สุดแห่งหนึ่งของเทือกเขาหลวงพระบาง และเป็นยอดดอยที่สูงในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ทำให้เทือกดอยภูคา มีลักษณะโดดเด่น ในด้านระบบนิเวศของพืชพรรณภูเขาสูงอันอุดมไปด้วยป่าดงดิบเขา ป่าดงดิบชื้น รวมทั้งป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง อีกทั้งเป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำน่านอีกด้วย พันธุ์ไม้ที่สำคัญที่สุดและพบเพียงแห่งเดียวในโลกที่นี่คือ ชมพูภูคา ซึ่งเป็นต้นไม้พื้นเมืองของไทยและเป็นพันธุ์ไม้หายากที่ใกล้สูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก โดยเมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีรายงานว่าพบพันธุ์ไม้ชนิดนี้ ที่มณฑลยูนนานประเทศจีน แต่ในปัจจุบันคาดว่าสูญพันธุ์ไปแล้ว

*ข้อมูลจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมว่าด้วยเรื่องนิเวศธรรมชาติในเมืองไทย – ภาคเหนือ

เป้าหมายรวม

เพื่อพัฒนาบุคลากร
อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร
ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

วัตถุประสงค์

๑) ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
๒) ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดผลประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
๓) ให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

อพ.สธ. ดำเนินงานโดยมีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริโดยพระราชานุญาต มากกว่า ๒๐๐ หน่วยงานและแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ตามพันธกิจของหน่วยงาน และมีเครือข่ายที่ร่วมสนองพระราชดำริโดยการสมัครได้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (สถานศึกษา) และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.)

การดำเนินงานตามแผนแม่บท

อพ.สธ.

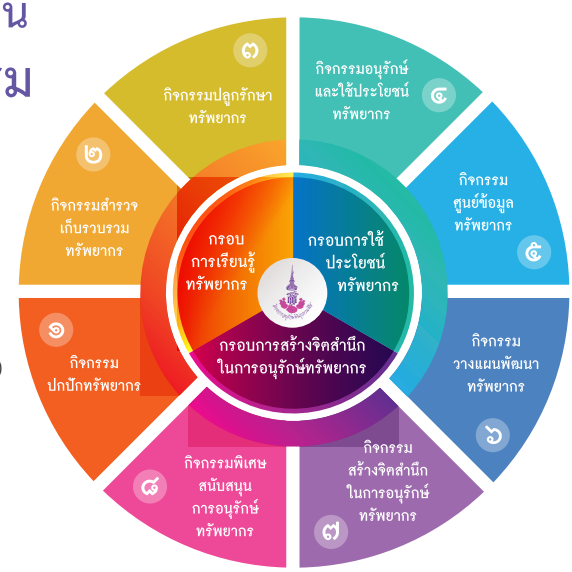

เอกสารแผนแม่บทช่วงระยะ ๕ ปีที่เจ็ด
(ตุลาคม ๒๕๖๔ - ถึงกันยายน ๒๕๖๙)

อพ.สธ. อนุรักษ์และพัฒนาฐานทรัพยากร ๓ ฐาน คือ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีแนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ภายใต้แผนแม่บทมีระยะ ๕ ปี ต่อหนึ่งแผน

แนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม

วีดิทัศน์การดำเนินงานตามแผนแม่บท
ช่วงระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๙)

กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกปักทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อปกปักรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ (in situ) ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบ และยังไม่มีนโยบาย ที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ แต่จะต้องเป็นพื้นที่นอกเหนือจากพื้นที่ของกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือจะต้องไม่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหากับราษฎร และเพื่อร่วมมือกับกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยที่กรมฯ นำพื้นที่ ของกรมฯ มาสนองพระราชดำริ ตามความเหมาะสม และมีการสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกปักทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากร ได้แก่ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในพื้นที่ภายใต้รัศมี ๕๐ กิโลเมตรหรือมากกว่า ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ในพื้นที่ที่ทราบแน่ชัดว่ากำลังจะเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม เช่น จากป่ากลายเป็นสวน พื้นที่ตามเกาะต่าง ๆ ที่จะกลายสภาพเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่ที่เร่งในการสร้างถนน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่เป็นแกนกลางดำเนินงาน ในแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญโดยจะต้องประสานงานและขออนุญาตการร่วมสำรวจกับเจ้าของพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างชัดเจน

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อนำทรัพยากรที่มีค่า ใกล้สูญพันธุ์ หรือต้องการเพิ่มปริมาณเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยการคัดเลือกทรัพยากรพื้นที่ในกิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมที่ ๒ เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง โดยการนำพันธุกรรม ทรัพยากรชีวภาพต่าง ๆ ไปเพาะพันธุ์ ปลูกเลี้ยง และขยายพันธุ์เพิ่มในพื้นที่ที่ปลอดภัย (ex situ) เรียกว่าพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่นพื้นที่แหล่งรวบรวมพันธุ์ทรัพยากรตามพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในแปลงเพาะขยายพันธุ์ ห้องปฏิบัติการฯ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น การเก็บรักษาในรูปเมล็ด เนื้อเยื่อ และสารพันธุกรรม (DNA) ในห้องปฏิบัติการฯ ในหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริรวมถึงการเก็บรักษาพันธุกรรมต่าง ๆ เช่นห้องปฏิบัติการ อพ.สธ. สวนจิตรลดา พื้นที่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่ ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ศูนย์วิจัยและสถานีทดลองของกรมวิชาการเกษตร องค์การสวนสัตว์ฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา อาจจะเป็นลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ พื้นที่ในป่าชุมชน ฯลฯ

กรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพันธุกรรมพืชและทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจเก็บรวบรวม และปลูกรักษาไว้จากกิจกรรมที่ ๑ - ๓ หรือเป็นทรัพยากรที่ถูกคัดเลือกมาจากหน่วยงานหรือ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หาวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการวางแผนและดำเนินการวิจัยศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ นำไปสู่การเกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่าง ๆ และประเทศไทยการศึกษาวิจัยเหล่านี้อาจนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์จุลินทรีย์ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยที่ทรัพยากรไม่สูญหายไป

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

เป้าหมายให้มีฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศโดยศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. สวนจิตรลดาร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริบันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวม มีการศึกษาประเมินการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐาน ตัวอย่างเช่นฐานข้อมูล พรรณไม้แห้งฐานข้อมูลงานวิจัย ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ฐานข้อมูลสัตว์ทะเลและฐานข้อมูลจุลินทรีย์ ข้อมูลต่าง ๆ จากการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของ อพ.สธ. โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ซึ่งมีในรูปแบบของการบันทึกผ่าน application และนำไปสู่การแสดงผลเป็นฐานข้อมูลและเชื่อมต่อถึงกันได้

ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ใช้เป็นข้อมูลพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่าง ๆ และการขึ้นทะเบียนทรัพยากรต่าง ๆ

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ทรัพยากรให้ดียิ่งขึ้นตามความต้องการของท้องถิ่น โดยที่ อพ.สธ. มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ในเรื่องของพืช โดยวิเคราะห์จากฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ ๕ มาใช้ในการพิจารณาศักยภาพ ของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ ฯลฯ และนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกสายต้น เพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์พืช พร้อมกับวางแผนพัฒนาพันธุ์ระยะยาว นำแผนพัฒนาพันธุ์ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และพระราชทานแผนพัฒนาพันธุ์และพันธุกรรมที่คัดเลือก ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมนำไปปฏิบัติ พันธุ์พืช/สัตว์/ชีวภาพอื่น ๆ ที่อยู่ในเป้าหมาย ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพร พันธุ์พืชพื้นเมืองต่าง ๆ ที่สามารถวางแผนนำไปสู่การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เหมาะสมต่อการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย

กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย เพื่อให้เยาวชนและประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ทั้งสามฐาน ให้รู้จักหวงแหนและรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนซึ่งนำไปสู่แนวทางการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่จริง โดยให้มีงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา มีคู่มือและแนวทางการดำเนินงาน ประสานงาน ร่วมมือสนับสนุนให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสนับสนุนในงานพิพิธภัณฑ์ ต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

วีดิทัศน์
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น
คือฐานประเทศ

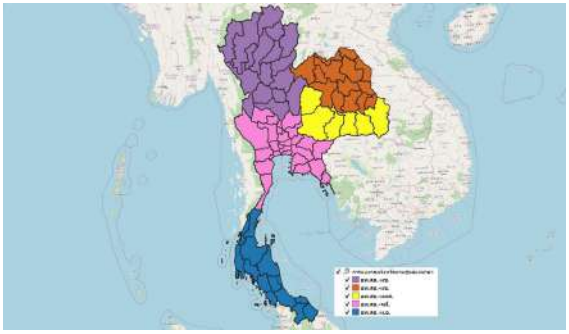
กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มอบทุนสนับสนุนมาที่ มูลนิธิ อพ.สธ. ส่วนของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริสามารถดำเนินงานสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของ อพ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ. สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง ให้ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายให้ทุก อปท. เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. และนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากร

พ.ศ.๒๕๖๑ ช่วงแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่หก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ.

มหาวิทยาลัยศูนย์แม่ข่ายประสานงาน และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. โดยพระราชานุญาต ทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้แทน อพ.สธ. ระดับพื้นที่ ประสานงานและขับเคลื่อนงานสนองพระราชดำริ

อพ.สธ. เปิดโอกาสให้กลุ่มมหาวิทยาลัยที่สนองพระราชดำริในทุกภูมิภาคเป็นศูนย์ประสานงานตามความพร้อม ดำเนินการภายใต้กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยการกำกับดูแลของคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของมหาวิทยาลัยที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ของมหาวิทยาลัย

มูลนิธิ อพ.สธ.

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัส ให้มีการจัดตั้งมูลนิธิอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (มูลนิธิ อพ.สธ.) เพื่อสนับสนุนงานตามเป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) และในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ กระทรวงมหาดไทยได้มอบหนังสือสำคัญการจดทะเบียนจัดตั้ง มูลนิธิ อพ.สธ. โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ถนนราชวิถี แขวงพญาไท เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จวบจนปัจจุบัน

มูลนิธิอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

วิถี อพ.สธ

ซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม

เป็นแนวคิด และแนวทางปฏิบัติ จากคำขวัญ อพ.สธ. เกิดขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้ดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯมา ๑๐ ปี หลังจากที่ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ทรงรับสั่งกับท่านเลขาธิการพระราชวัง ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ และเริ่มดำเนินโครงการฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ในขณะนั้นมีความคิดที่จะให้เจ้าหน้าที่ อพ.สธ. มีทิศทางในการทำงานโดยให้คำขวัญเพื่อกำกับความคิด พฤติกรรม และถือเป็นคำสั่งปฏิบัติ คำขวัญ อพ.สธ. มี ๕ ข้อ คือ **ซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม** ที่มีความหมายดังนี้

ซื่อตรง : ต่อตนเอง หน้าที่รับผิดชอบ อาชีพ องค์กร ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน

มุ่งมั่น : มีศรัทธา มีจิตปณิธานมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ เพื่อผลประโยชน์แท้

พัฒนา : วิทยาการ ปัญญา พัฒนาคุณภาพงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาตนเองให้พร้อมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและการได้รับมอบหมาย เรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า รู้จริง รู้ทำ รู้จำพัฒนาด้วยความยั่งยืน พัฒนาสุขภาพกาย ให้สุขภาพแข็งแรง พัฒนาสุขภาพจิต ให้เข้มแข็ง พอเพียง

สามัคคี : ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ มีความพร้อมเพรียงเป็นหนึ่ง (one for all all for one) one = พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว one = อพ.สธ.

มีคุณธรรม : ความรับผิดชอบ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น สามัคคี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เมตตา กรุณา มุทิตา รักษาศีล จะเห็นได้จากความหมายที่อธิบาย เป็นการผูกพัน สัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน ซื่อตรงแรกเป็นคุณธรรมที่เสมือนเป็นหัวเรือคุณธรรมหลังเป็นเหมือนหางเสือ ที่คอยกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความรับผิดชอบที่มีความหมายลึกลงไปอีก ตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ในหัวข้อ ในหลวงกับความรับผิดชอบ ซึ่งหมายถึงการรู้หน้าที่ มีวินัย ตรงต่อเวลา ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ ความซื่อตรง การคำนึงต่อผู้อื่น ถ้ามีความรับผิดชอบแล้วงานย่อมสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นคุณธรรมอื่น ๆ จะตามมา ท้ายสุดการรักษาศีล ผู้นับถือ ศาสนาใด ก็รักษาถือปฏิบัติตามหลักศรัทธาข้อปฏิบัติของศาสนานั้น ดังนั้นสำนักงานใด องค์กรใด รักษาข้อปฏิบัติแต่ละศาสนา ที่ตนเองนับถือที่รักษาศีล ๕ สำนักงานหรือองค์กรนั้น ๆ ก็จะประสบแต่ความสุข ความสงบ และความเจริญก้าวหน้า

อพ.สธ.

“การรักทรัพยากร คือ
การรักชาติ รักแผ่นดิน”

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๓
โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๐๖๖๕, ๐-๒๒๘๒-๑๘๕๐
เว็บไซต์ http://www.rspg.or.th/

www.rspg.or.th

RSPG
MOBILE APPLICATION
Android iOS